Det moderna Stockholm köper hos
Ske-PIRA
Kungsgatan 45 – vid Hötorget

VÄRMELISTEN
– ett halvt sekels stolta framgångar

Att låta Värmelisten
EKVATOR
lösa värmeproblemet i lägenheten o. villan, sommarstugan, butikslokalen, kontoret eller liknande lokaler är att klokt utnyttja en ny uppfinning med stort ekonomi- och trivselvärde.
Se veckoskiftets specialskyltningar i järn-, elaffärer och varuhus.

BASTU MOT REUMATISM
VIGOR
rekommenderas av läkare.

I läkarföreläsning i radio den 15/1 påvisade läkaren att ferbastu är utomordentligt välgörande vid reumatiska sjukdomar (likaom i andra sammanhang). Med den berömda elektriska heibastun Vigör — som kan placeras var som helst i hemmet — kan Ni basta bastu hemma varje dag utan alla besvär och för en kostnad av 5 öre pr gång.
Prospekt GRATIS!
Till Royal Hushållsmaskiner, Box. 6065, Stockholm 6, Tel. 34 94 90 vx.
Sänd gratis prospekt över VIGOR el. herbastu jämte pris och bet.-villkor.
Namn: .....
Bost.: .....
Adr.: ..... Tel. .....
DN 24/1 -54

BEHÖVER MOTORN EN VITAMIN-INJEKTION?
Är motorn kraftlös och trög i backarna ge den vid nästa tankning en injektion REDEX. Begär upp till 1 st REDEX till 10 i bunds (mitot dödar dog med Redex-gyrat) — en "tänning" som ger bränslevek med den senaste motor.
REDEX är en engelsk antigummiprodukt med exaktliknande egenskaper att hålla motorn ren o. förstärka oljefilmen vid höga temperaturer.
REDEX
Generalagent:
GÖTE ANDERSSON & CO, Fredsgat. 2, Stkhm, Tel. 20 43 45

Behärskandets teknik i Sydafrika

Ekonomi, arbetsvillkor, undervisning

"Införingen bär detta land på sin rygg" (premiärminister Strata). "De infödda är olyckligtvis de som arbetar, och i varje land tillhör framtiden dem som arbetar" (J. Merriman, premiärminister i Kap före unionens bildande).

"Låt ingen påstå att Afrika av naturen är utan förmåga till kultur... Vi var en gång lika vilda i våra seder, lika ovana i vår intäkt. Må vi hoppas att även Afrika, sist av världsdelarna, till slut mot aftonen skall nästa en de välsignelser som så rikligt kommit oss till del" (William Pitt d. y. i tal för slaveriets avskaffande).

En typisk zulukraal, byggd i kästkoform och med en borkapikraal i centrum.

Rasgruppernas struktur

ANTALET vita ägare av jordbruk beräknas till omkring 110.000, vartill kommer 10.000 förvaltare, förmän och andra; med familjer bildar denna vita jordbrukarklass 17 procent av den vita befolkningen (473.000 1950) mot 45 procent för 35 år sedan. Den totala jordegendomen av denna art är 90 miljoner hektar (75 procent av unionens jord, varav kanske 1/10 åker och större delen betesmarker), och den genommittliga egendomen omfattar alltså 800 hektar; det är riktigare att tala om godsägare än om bönder. Av de övriga vita i arbetslivet är ungefär 200.000 anställda i statstjänst (särskilt vid järnvägarna), med familjer sannolikt en fjärdedel av den vita befolkningen. Inom industrin, gruvdriften och byggnadsverksamheten arbetar bortåt 350.000 vita, nästan genomgående som förmän eller högt betalda, yrkeskickliga arbetare; de övriga är i huvudsak verksamma inom handel och fria yrken.

Den svarta befolkningen söndertaller i tre skilda grupper. 2—2,5 miljoner (25 procent) arbetar som lantarbetare eller ett slags statare på de vita jordbruken, 3—3,5 miljoner är bosatta på de för infödingar reserverade områdena, omfattande drygt 12 miljoner hektar, alltså något mer än en sjundedel av vad 110.000 vita jordbrukare äger. De övriga, 2,5—3 miljoner, är bosatta i städerna, till övervägande delen som tjänare eller kroppsarbetare. Antalet svarta arbetare inom gruvor, industri och handelsföretag beräknas till bortåt en miljon. Det stora antalet förklaras av att de vuxna männen överviger i städerna (två män på en kvinna, medan kvinnorna bildar det stora flertalet i reservaten) och av att 100.000—150.000 svarta arbetare kommer från områden utanför unionen, särskilt från Basutoland och Swaziland. Till jämförelse kan nämnas att de svarta i städerna var 500.000 år 1911 och 1,7 miljoner 1946. Det är en av de snabbaste industriella revolutionerna i världen som avspeglas i dessa siffror. Den sydafrikanska industriproduktionen synes ha tredubblats sedan mitten av trettiotalet, under det att den svenska — visserligen från ett långt högre utgångsläge — i runt tal fördubblats. Genom stora investeringar i delvis halvstatliga företag har, särskilt under och efter det andra världskriget, unionen påskyndat utvecklingen. Guld- och diamantproduktionen har varit tämligen stabil och ger nu omkring 12 procent av nationalinkomsten.

Beträffande de färgade och indierna skall endast anmärkas att de lever i städerna i ungefär samma omfattning som de vita och att de liksom de svarta stadsborna till större delen är industriarbetare.

Reservaten

Reservaten för infödda är en gammal institution, som under senare tid fått ökad ideologisk och minskad praktisk betydelse. Genom lagstiftning har fastslagits att staten skall söka utvidga reservaten genom inköp av vit egendom och de vita förbjudas att bosätta jord i dessa områden, liksom svarta ej får ha jord i vita områden. Som mål anges att reservaten skall omfatta nära 17 miljoner hektar, mot över 12 för närvarande. Det talas om att de infödda här skall ha ett "nationellt hem", där de skall utvecklas efter sin egenart, att i framtiden reservaten skall bilda autonoma eller rent av självständiga områden; ofta förbindes dessa tankar med ett slags hemlöjds- eller Skansenromantik. De miljoner svarta som är bosatta i städerna kan enligt dessa föreställningar betraktas som tillfälliga gäster — i verkligheten hör dessa svarta hemma i sina reservat. Särskilt det stora reservatet Transkei tjänstgör på detta sätt som en faktisk hållpunkt för apartheidideologin.

Men verkligheten i mera banal mening är en helt annan. Reservaten är snarast reservoarer för arbetskraft. En stor del av de vuxna männen, i vissa områden 50 procent eller mera, reser till städerna för att vinna arbete och utkomst. Den självstyrelse som beviljats på vissa håll är i det väsentliga illusorisk, då vita åmbetsmän har det slutliga avgörandet i sin hand. Avkastningen av jordbruket och bokapanskötseln i reservaten är ytterligt låg, en tredjedel eller en fjärdedel av vad som utvinnes på

Kreosning av maji till mjöd i en kraal i Ciskei (intill East London)

de vita jordbruken — och även dessas produktion per bruknings-område är ringa i jämförelse med Europa och USA. I själva verket importeras livsmedel till dessa i huvudsak rent agrara reservat. Försöken att bygga upp industrier i eller nära reservaten för att ge de svarta arbetstillfällen på nära håll har hittills inte haft någon avsevärd betydelse.

Om orsakerna till det dåliga läget i reservaten pågår en ständig tvist. De vita talar gärna om de svartas lättja, deras barnkräkning på produktion av så mycket boskap som möjligt, oberoende av kvalitet (därför att hustrur "köpa" med boskap), deras ovilja att lära sig nya och mera invecklade brukningsmetoder. A andra sidan fastslås att jorden inte räcker till, att en familj inte kan leva på 5—10 hektar, att de väldiga förbättringsarbeten som staten utfört på det vita jordbruksområdet inte har någon motsvarighet inom reservaten. Av allt att döma ligger det mycket i båda dessa typer av förklaringar. Så mycket är klart att reservatens svarta — för att inte tala om hela unionens svarta — inte kan finna sin utkomst i dessa områden och att det är illusionism att tala om territoriell apartheid i någon rimlig mening om de svarta tilldelas en sjundedel av unionens jord, medan sex sjundedelar är ovillkorligt förbehållna de vita.

En egendomligt snedvriden apartheidstendens framträder också i den hetsigt omstridda "Group areas act", som nationalistregeringen genomdrev år 1950. Schematiskt uttryckt ger denna lag regeringen, närmast inrikesministern, rätt att påbjuda omflyttningar inom skilda områden för att raskrupperna inom detta område skall så långt möjligt åtskiljas; man vill ha vita, svarta, färgade stadsdelar eller landområden. Lagen har hittills använts endast i ringa utsträckning och nästan genomgående så att icke-vita beordrats att avflytta från och förbjudits bosätta sig i vissa begränsa områden. På dagordningen just nu står exempelvis att den svarta befolkningen i stadsdelen Sophiatown i Johannesburg (75.000 personer) skall fördrivas. Sophiatown är de svartas "bästa" stadsdel, belägen mitt ibland vita områden; meningen är att de svarta i Sophiatown skall, liksom redan förut flertalet av deras rasfränder, placeras utanför det egentliga stadsområdet och därigenom på en gång avskiljas och få sämre bostäder och längre väg till sitt arbete. Enligt en för Durban uppgjord plan skall 152.000 indier, infödda och färgade nödgas flytta, men endast 3.000 vita. Även på denna punkt har teorin om apartheid blivit ett sjid för det vita företrycket, ingenting annat.

Löner och arbetsvillkor

Enligt en undersökning för år 1936 — den enda av detta slag jag kunnat finna — gick vid denna tid 74 procent av nationalinkomsten till den vita femtedelen av befolkningen. I huvudsak torde situationen ha förblivit densamma. De vita är nästan genomgående välbärgade; de svarta och de färgade är nästan lika genomgående fattiga. Enligt utredningar som avser år 1952 har inom industrin de vita arbetarna i genomsnitt 500 pund om året, de svarta 112 pund, de färgade 189 pund. I gruvorna har de vita omkring 800 pund om året, de svarta i regel 70 pund jämte mat och logi i kasernerna. De svarta tjänarna i privattjänst (300.000—350.000) har genomsnittligt 3.6 pund i månaden kontant; i förmögna familjer i storstäderna är inte sällan lönen den dubbla. Inom industrin, där de svarta har det relativt bäst, är lönerna enligt en rad undersökningar för små för att underhålla en familj ens vid existensminimum; man får utgå från att hustrun också arbetar. En bestad i ett ruckel med 6—7 personer boende i ett rum och levande huvudsakligen på majsgröt är det normala för en mycket stor del av de gifta fabriksarbetarna i Johannesburg.

De ekonomiska skillnaderna är i viktiga hänseenden utformade eller uppehållna genom statliga åtgärder. Alla statstjänster utom de lägsta är förbehållna de vita. De enda offentliga tjänster av kvalificerad art som icke-vita kan få är lärartjänster i skolor för icke vita; lönen är, vid samma arbete, 50—60 procent av de vitas. Endast vita får ägna sig åt vissa yrken som påstås vara särskilt besvärliga och relativt inkomstbringande: skötsel av maskiner i gruvorna, mekaniskt arbete över huvud (en vit montör brukar åtföljas av ett svart biträde), byggnadsarbete. Sedan 1951 kan dock svarta bli byggnadsarbetare då det gäller att bygga hus för svarta — en eftergift framtvingad av bostadsnöden. De svarta får inte strejka, och vid flera tillfällen har strejkförsök slagits ned med polis och militär; några tiotusental svarta har visserligen bildat fackföreningar — i vissa fall under vit ledning —, men deras möjlighet att påverka löner och arbetsvillkor är ringa. I en lag av år 1953 fastställes hur lönetvister där svarta är ena parten skall lösas; det sker genom myndighetsbeslut utan att arbetarna kan göra sig gällande. De vita arbetarna har bibrägit att upprätthålla färggränsen, och sedan afrikanderna blivit allt talrikare inom industriarbetarklassen har de i stor utsträckning tagit ledningen i fackföreningarna.

Undervisning

I fråga om undervisningen har under skilda regeringar betydande framsteg gjorts, även för den icke-vita befolkningens del. Skillnaden särskilt mellan de vitas och de svartas möjligheter är emellertid fortfarande utomordentligt stor — och blir måhända inom kort än större. Siffrorna för år 1949, de senaste tillgängliga, visar statliga utgifter för de vitas skolundervisning på 19 miljoner pund, medan de övriga raserna sammanlagt fick 9 miljoner. Antalet vita elever var 500.000, antalet icke-vita 900.000, vadan alltså de förra i genomsnitt kostade staten 50 pund, de senare 10 pund. Medan de färgade och indierna i regel får någon undervisning, går endast 40—45 procent av de svarta barnen i skola. Alla vita har en skoltid på 8—9 år, medan det stora flertalet svarta stannar blott i 3—4 klasser. Omkring 15 procent av den vuxna svarta befolkningen beräknas kunna läsa och skriva engelska och afrikaans. Vad den högre undervisningen angår, är icke-vita utestängna från de egentliga universiteten utom vid Natals universitet, där de undervisas separat, och vid Kapstadens och Witwatersrands universitet, där de får studera tillsammans med de vita studenterna. Därjämte

Reservaten för infödda omfattar för närvarande drygt 12 miljoner hektar.

VINTERSAGA

Forts. från föreg. sida.

Folket där längst bak bukade sig i bänkarna men gjorde halsarna långa. Hönsflocken likasom trampade vatten. Märren var svärd i sin sömn och lyfte makligt på svansen. Ett stönande hördes från principalernas rad:

— Barmhärtighet: Iax har ju ätit maten i våra kök. Skona oss!

Där lax stod kände han något inom sig som kunde vara äckel. Det var något nytt. Han hade aldrig känt det förr. Det nästan kvälde honom. Han höjde den av nåvarna som balanserade livet. Annu ville han underhålla pinan en stund. Så vickade han med tummen i luften och tog upp ett nytt anförande:

Tre gånger hade han krossat den tummen med skohammarn. Tre gånger bytte han nagel. Med hjälp av beck och en skinnbuta läktes det. Men för var gång växte tummen en bit extra. Det var samma sak med styggen och hans ögon. Dom vart också större efter varje ömsning. Fick hans gamla gluggar rutina ner några gånger till, skulle dom bli så stora att dom översvämmade hela jorden. Maskarna skulle också bli fler och större för var gång. Dom som redan varit oförsiktiga och fått mask i håret skulle få annu fler. Vore nog bäst att dom såg sej för i kväll. Det var möblask ute. Då var det i görningen igen.

Iax vände sig mot hönsen. Förtroendefulla som konfirmander mötte de hans blick. Minorkorna sänkte stjärten till nigning, och de guldfärgade rodnade över tygen. Han sträckte livets hand mot dem och skrek:

— På den här får ni gunga om ni åtter bli maaken. Kliserpa får ni äta. Hönsen tjattrade inbördes en stund men tycktes nöjda.

Märren brydde sig inte om nånting. Hon var bara med på sidan om. När hon inte åt eller sov.

Men nerifrån bänkraderna hörde Iax på nytt ett tätt mummel:

— Barmhärtighet. Vi kan inte hjälpa att det snöar på oss när gud så vill.

— När gud så vill, härmade Iax och spottade den ursugna tobaksfläkten ner över mängden. Så lät han den knutna näven explodera. Vad den innehöll kunde han inte se. Det gick så fort. Han raglade som en fyllhund i prediktolen, och katekesen ramlade med ett brak i golvet. Menigheten rusade på porten och slog sig kring öronen som ofog en blåvärm. Det skallade ett tjut som från en hungrig råv. Lanternorna slocknade, Enruskorna fälide sin barr i en rök av gnistor. Flyttprästen låg på knä därnere och klotade mattrasor som han drog från sitt eget liv. Vingarna hade ramlat av honom.

Så var drömmen slut. Iax vaknade av att han frös. Instinktivt tog han sig åt huvet. Men vinterluvan låg stadigt ner över öronen, och i nacken kände håret tjockt och strävt som vanligt. Hönsen satt stilla i sin bur, men ögonen gick runt som stålkulor i skallen på dem. Det var inte underligt. Räven satt nedanför i snön och nosade. Iax tyckte upp sig, såg åt sven och fick mårren i gång. Rätt ut i mörkret körde han. Han log åt sin drömoch kände sig tillbaka dit. Soligloppet föll tätare. Inte ens halmstackarna syntes till, fast de låg så nära.

Hasse Ekman som Stellan Sylvester och Gunn Wållgren som Otti Moréus (SF)
GLASBERGET
av Sigfrid Siwertz
Läs också boken efter vilken filmen är gjord.
15:50, inb. 19:50
BONNIERS

Ett helt MÖBELLAGER
jämte armatur, mattor, möbeltyger o. speglar
OBS! ENDAST NÅGRA DAGAR
bortslumpas
Se nedanstående prisexempel som endast är några stickprov ur den stora sorteringen:

	Nu		Nu		Nu
Svängbädd, 36 ringresårer i varje bädd, alm eller mahogny	460.— 325.—	Soffgrupp, chippendale soffa, 2 fåtöljer, bord	3.300.— 2.450.—	Bokhylla, mahogny	195.— 105.—
1 st. säng, lack. m. resårbotten	300.— 175.—	Soffgrupp, röd epinglé	1.385.— 850.—	Byrå, mahogny	150.— 130.—
1 st. säng, mahogny, med nosgaibotten o. lådor f. sängkläder	325.— 200.—	Höjbart bord, rektangulärt alm	550.— 200.—	Soffbord, alm	205.— 95.—
Fåtölj, 9 resårer	70.— 45.—	Bäddsoffa, framåtbäddad	782.— 595.—	Soffbord, mahogny	140.— 45.—
Stickfotölj	105.— 60.—	Bäddsoffa,		Skåp o. byffé, chippend.	1.125.— 600.—
Soffgrupp, gobelin	1.585.— 825.—	1 bädd	595.— 450.—	Stolar, tråvita o. lack. fr.	10.—
		Bäddsoffa, gavel, moh.	565.— 425.—	Matta, yllewilton	550.— 300.—
		Renässansmöbel, ek, mindre mod., någ. beg.	1.500.— 750.—	Matta, sisaj	260.— 150.—
				Hallarmatur	50.— 35.—
				Taklampetter	125.— 60.—
				Golvlampa	148.— 70.—
				Golvlampa	115.— 60.—

Telefonförfrågningar om priser kunna tyvärr ej besvaras under denna utförsäljning.
KOOPERATIVA
4 DALAGATAN *möbelaffären* DALAGATAN 4
I hörnet av Torsgatan, vid Norra Bantorget

Amerikanska
Läkare bevisar att Palmolives skönhetsvård ger Er
vackrare hy
på 14 dagar!
Redan första gången upptäcker Ni att Palmolive på samma gång renar och förskönar. Palmolive är så mild, så ren — dess underbara, väldoftande lödder är all skönhetsvård Ni behöver.

Kom ihåg...
att 36 amerikanska läkare genom 1245 vetenskapliga prov bevisat, att Palmolives skönhetsvård ger de flesta kvinnor lenare, jämnare, ungdomligare hy! Pröva själv i Ert hem och se resultatet inom 14 dagar.
Massera in Palmolives extrarika, rena lödder under 1 minut. Skölj och klappa huden torr. Gör detta 2 gånger om dagen. Och Ni ser...
★ Klarare hy
★ Renare hy
★ Jämnare hy
★ Friskare hy
Även i badstorlek
Mer än tvål - ett skönhetsmedel

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.

finns ett "college" för icke-vita i Fort Hare, huvudsakligen för utbildning av lärare, med 300—400 studenter, varav bortåt 90 procent svarta. Det stora flertalet negrer som får högre undervisning studerar vid Fort Hare.

Regeringen har nyligen genomdrivit eller ställt i utsikt förslag som innebär eller åtminstone befaras innebära en försämring av läget för de icke-vita. Apartheid skall generellt åtvågabringas vid universiteten, enligt premiärministerns deklaration i december, och en kommitté är tillsatt för att utreda frågan. Av vida större vikt är emellertid den förra året antagna lag, som överför skolväsendet, vad de infödda angår, från provinsförvaltningarna till unionens departement för infödingsärenden. Denna administrativa ändring har föregåtts av utredningar och debatter som tyder på att en genomgripande omläggning av själva undervisningen är avsedd.

Hittills har större delen av denna undervisning ågt rum i missionsskolor, stödda av anslag från provinserna; man har visserligen särskilt lagt an på undervisning i hantverk och manuell färdighet, men i det hela har samma art av bildning eftersträvats som i de vita skolorna. Det är mot detta regeringen reagerar. De svarta skall utbildas efter sin egenart, dvs. efter den egenart som de bör ha enligt de vitas mening. Under debatten i parlamentet förklarade minister Verwoerd att de inföddas undervisning måste anpassas efter statens målsättningar, att förhållandet mellan raserna led av att de infödda fick felaktig utbildning och därför blev besvikna och missnöjda, att folk som trodde på jämlikhet var slämpliga lärare och ingav de svarta bedrägliga förhoppningar, att för närvarande högt utbildade infödda kände sig överlägsna sin egen ras. Dessa och många andra auktoritativa uttalanden kan inte gärna tolkas annat än så att regeringen ämnar begränsa eller öva skärpt kontroll över missionskrernas undervisning, att de svarta systematiskt skall uppfostras "att veta sin plats", dvs. att inges en känsla av underlägsenhet och lydnadsplikt, och att högre utbildning skall ges blott åt de från regeringens synpunkt välsinnade. Det har också tydligt angivits att undervisningen i engelska och afrikaans skall skäras ned till förmån för bantuspråken och att den rena yrkesutbildningen (naturligtvis för lägre yrken) skall ställas i förgrunden. Man har intrycket att de förtryckta redan i skolorna skall dresseras till ett liv i förtryck. Om ingen blir tillämpad i enlighet med de linjer som angivits, innebär den nationalistregimens kanske hårdaste slag hittills mot alla strävanden till större likställighet.

Mycket kunde tilläggas om utformandet av de vitas välde. Om förbudet att bära vapen (inkluisive knivar av mer än en decimeters längd) och att anordna sammankomster av mer än tio personer utan särskilt tillstånd, om de skilda straffskalor som tillämpas för vita och svarta, om polisens stora befogenheter, om välfärdsoch sjukvårdsarbetets koncentration till de vita. Men vad som här sagts torde tillräckligt visa att de vita i Sydafrika — enligt egen uppgift bärare av en kristen, humanitär och demokratisk kultur — har hunnit långt i behärskandets teknik.

HERBERT TINGSTEN

"En bättre, kort introduktion till det stora ämnet här det inte vara möjligt att finna"
skriver *Chefred. H. Tingsten* i *Dagens Nyheter om*

Skisser vid vulkanen

Sydafrikanska intryck
Av
GUNNAR HELANDER

Samme anmälare skriver också:
"Ett sittnesbörd om raskonflikterna och rasförtrycket i Sydafrika. En utmärkt bok, fin, gripande, intelligent."

"Den som önskar autentisk och frimodig upplysning om sydafrikanska problem bör allra helst ta del av böcker och artiklar av Gunnar Helander. Där ser man, att missionerv verk bedrives utan räddhåga."
Ivar Herrie i Expressen.

Kr. 4: 75.

SVENSKA KYRKANS DIAKONISTYRELSES BOKFÖRLAG

Januarifynd

Svart helylleklol med enkla paraplyvreck i åtta vidder **16:75**

Blusen i rutig poplin med 3/4-ärm **17:75**

Till landsorten mot postförskott

REGENT Jörnstedt

REGERINGSGATAN 37
Tel. 23 61 20

Utanför en butik i Cicksi.

Endast måndag och tisdag

ULSTRAR i 2 prislägen

Flausch och andra aktuella kvaliteter

79:- 98:-

DRÄKTER

i tweed och kamgarnsrips

89:-

REGENT Jörnstedt

REGERINGSGATAN 37
Tel. 23 61 20

PÅ MÅFÅ

BÄRSÄRKAR

Dylan Thomas och Shakespeare — bärsärkadiktare?

NÄR NIELS LYHNE i J. P. Jacobsens berömda roman första gången träffar fru Boye kommer samtalet in på Shakespeare. En ung student bland de närvarande talar om den engelske diktarens bärsärkagång och fränkämner honnom ett medvetet konstnärskap. Han blir med rätta nedklubbad. "Gud välsigne er", ropar fru Boye och viker sig dubbel av skratt. "Gamla dumma Shakespeare som inte visste vad han gjorde! Han satt där och krafsade med pennan och fick fram ett Hamlet-huvud på en slump. Det var en karl med tur! Inte sant, herr Lyhne, han var en tursam krahat, vår Shakespeare!"

Jag var en ung student när jag läste detta första gången, och jag identifierade mig naturligtvis ryssande med bärsärkastudenten. Inte nog med att fru Boye är en vacker kvinna med en mogen och raffinerad skönhet, som genom sin blotta närvaro får en ung man utan erfarenhet att känna sig osäker. Hon tränger därtill storskrattande in på det enda område där det unga lärdomuljuset tror sig säker. Genom smälle och kunskap skall han, som hyser dubier om sin manbarhet, erövra kvinnorna, och så kommer fru Boye och rycker fackian från honom, visar honom med några lätt utkastade glosor vilken idiot han är. — Det var med möda jag tog mig till slutet av denna fasansfulla scen, som tycktes mig bekräfta mina dystraste farhågor om livet som en mörk förvisningstid.

Niels Lyhnes olycklige kamrat är som bekant inte ensam i sin Shakespeareuppfattning. Voltaire kunde ha bisprungit honom, och vår främste Shakespeareälskinare, Henrik Schück, skulle inte ställt sig helt avvisande, ty i sin litteraturhistoria har han nedskrivit dessa dråpliga rader: "Utan tvivel måste han — Shakespeare — hava erfarit den äkta skaldens skaparglädje, det mäktiga och uppbyggande i att så kunna ur sin fantasi framtrolla en hel värld av diktade mostalter. Men å andra sidan var denna känsla säkerligen mindre medveten för honom än för en modern skald, ty i dikthet med denne avsåg Shakespeare aldrig direkt att åstadkomma ett konstverk. Såsom konstverk betraktade de folkteaterns dramer då ännu icke, och de fiesta av dem skrevos av yttre anledningar. Men att de likväl b l e v o konstverk, berodde därpå, att han v a r skald. Han sökte aldrig: han fann." Sådant får våra studenter lära sig ännu i dag. De kan behöva en fru Boye. Vad hon skulle ha njutit av det där "utan tvivel" och det där "han sökte aldrig, han fann". En tursam fyr, som sagt, gamle Shakespeare!

Till skäddespelarna säger Hamlet: "Säga icke luften för mycket med händerna så där — utan låt allt gå lyagligt till. Ty i själva strömmen, stormen och, så till sägandes, vizzvivinden av er lidelse måste ni iakttaga en viss måtta, som giver ett föredrag ett smidigt behag. O, det skär mig in i själen att höra en sådan där grovlemmad peruksstock slita sönder en lidelse i stycken, ja, i bara tunsor för att spränga öhrhinnan på patraket, som till större delen icke har kända för någonting annat än ohmiliga pantomimer och buller och bång. Jag unnade just en sådan gymnare ett duktigt kok stryk, för det han överdriver själva överdriften. Jag ber er, undvik det!"

Hamlet vill att skådespelarna medvetet skall "lolka" sig fram till en stil som ger värdiga resultat, men han som lade orden i Hamlets mun, han "fann" utan att veta hur det gick till. Den okunnige skulle annars rent av kunna ibbilla sig att han här har framför sig en konstnärlig programförklaring, som Shakespeare till råga på allt följt.

Det är besynnerligt hur svårutrotad den vanföreställningen är att vissa konstnärer skapar liksom i ett vilt rus, där de slänger ord och satser kring sig som den förblindade Polyfemos klippblock. Nu sagts det ju också att dyktigt kok stryk, för det han överdriver själva överdriften. Jag ber er, undvik det!"

OLOF LAGERCRANTZ

Känt badhotell kanske sjukhus

Det är oviist om Falsterbohus kommer att öppnas för badgäster som vanligt i sommar. Underhandlingar är för närvarande i gång om att staten skall överta sommarhotellet och inreda det till efterbehandlingshem för poliopatienter. Professor Gunnar Wiberg i Lund har redan på medicinalstyrelsens uppdrag studerat etablissemanget för att överskåga vad det kan kosta att bygga om till sjukhus.

Hotellet ägs av direktör Björn Ohlin i Stockholm, som enligt uppgift begärt 1,5 miljoner för byggnaderna och den stora tomten. Ytterligare en halv miljon torde behövas för att rusta upp anläggningen med rulltrappor och bärhissar. Driften har de senaste åren gett överskott, men svårigheterna att få folk för en kort sommarsäsong är så stora att direktör Ohlin gärna vill skiftje sig från hotellet. Utvecklingen avvaktas givetvis med största intresse, framför allt av de tusentals Malmöbor som har sommarvillor i Falsterbo.

(DN, Malmö.)

Kritik av Öresundsbro får kraftigt genmäle

De svenska järnvägsgeneralernas kritik av Öresundsbroprojektet mellan Malmö och Köpenhamn har nu fått ett kraftigt genmäle i den danska fackitdskriften Ingenjören, som anser att den rent samhällelige betydelsen av den föreslagna bron ställer den av järnvägarna betonade nedgången i inkomster helt i skuggan.

— Ur järnvägens gynpunkt är det säkerligen riktigt att det vore lämpligare med en förbindelse Hälsingborg—Helsingör. Den kan emellertid med fördel byggas i form av en tunnel. För enbart järnvägstrafik behöver en sådan inte förses med ventilationstorn och behöver inte kosta mer än 350 miljoner, eller betydligt mindre än merkostnaden för att bygga ut den södra bron att omfatta även järnvägsgår. En bro för motorstrafik endsta i stor utsträckning leva på lokaltrafiken, och då bör den ligga mellan de båda dominerande städerna i området, säger tidskriften till slut. (DN, Malmö.)

Manhattan-jackan

I impregnerad poplin för sport och promenad under vinterns många fredagar. Finns i färgerna svart, grönt, blågrå och vinfärgad.

Storlekar 36—44. Kostar **61:-**

Till landsorten mot postförskott

Ljungströms
Tel. 20 20 42
Drottninggatan 29
mitt i stan —
— Inför dagens mode —

Allt nedsatt

PÅ SUCCÉBILLIG REALISATION med ända till 1/3

Efter inventering måste vi få bort udda mattor, utgående kvaliteter i gardiner och möbeltyger och slumpar allt till priser, som överträffar alla förväntningar. Men passa på. Endast så långt förrådet räcker!

av verkliga värdet!

OBS! Kl. 8.30 öppnas affärerna på måndag

OBS! Succébilligt!

Fönster-Dekoration Bomullskvalité. Moderna färger. För fönster 150 cm br. c:a 175 cm höga. Slumpas! **24.**

K-silkedekoration Mönster. Flera olika färger. Tunn kvalité. Fall. Utsökt som kassett i fransk. Slumpas! **34.**

Otroligt billigt! Tryckta Randmönst. Rayongardiner i vackra färger. Bortvräkes! Pr m **95**

Rekordbilligt! Gardin av mjuk, smidig rayon, tryckt i mönster i flera färger. Bortslumpas! Pr m **1.90**

Fabriks-Slump! Moderat mönstrade Gardiner. Skaft rayon. Väv i triksamma färgställn. Bortvräkes! Pr m **2.50**

Lagergallring! Enfärgade Rayongardiner. Blommönstrade i fl. vackra färger. Obs. 120 cm br. Bortslumpas! Pr m **3.50**

Pris-Sensation! Möbelgobeläng. Slitstark, förnämligt mönster. 130 cm br. Slumpas! Pr m **6.90**

Möbeltygsfynd! Epinglé. Enfärgad. Mönstrad. 130 cm bred. Slumpas! Pr m **9.75**

Mot mindre inbetalning förvaras varorna för senare leverans.
Postordergaranti: Full belåtenhet eller pengarna åter.
Emb.- och frakttrift över 100.—.
Prover och varor till påseende kunna ej lämnas.

OBS! Succébilligt!

Vacker Cotonièrewilton Helt genomvävd. Svart urval i mönster o färger. 185 cm br. 185 cm lång **85:** 240 cm br. 240 cm lång **65:** **40.**

Dubbelsidig Bouclé Tätvävd Julteppekvalité. Flera färgers mönster 250 cm br. 250 cm lång **98:** 300 cm br. 300 cm lång **65:** **48.**

Prisbillig Yllewilton Vackra orientmönster. Crème el. rost botten 190 cm br. 280 cm lång **125:** 240 cm br. 240 cm lång **98:** **68.**

Genomvävd Yllewilton Stark, kraftig kvalité. Smal kärlek. Det Crème el. mell. botten. 190 cm br. 280 cm lång **195:** 240 cm br. 240 cm lång **145:** **85.**

Kraftig Jutegångmatta Användbar på båda sidor. Flera färgställningar. 60 cm bred. Pr meter **6.90**

Här ytterligare prisexempel bland 100-tals:

Näthårsbouclé 68 cm br. Pr m **Nu 12.50**
Ent. Yllewilton 70 cm br. Kostat 23,50 Pr m **Nu 13.50**
Wilton orientmönster 58 cm br. Pr m **Nu 16.50**
Hårgarnsbouclé 90 cm br. Pr m **Nu 19.50**
Eng. Axminster 68 cm br. Kostat 37.- Pr m **Nu 19.50**
Enfärgad Wilton 70 cm br. Kostat 48.- Pr m **Nu 29.50**

Små Orientmattor bortvräkas fr. 48.-

Ett parti Wilton Helt genomvävd. Glansande förnäm. Lätt. Flera mönster. 185×285 **125.**

Ylle-Wilton Genomvävd. Kraftig kvalité. Mönst. Något defekta. Slumpas! 190×300 **168.**

Moderna Axminster Naturgrön allt u. bår. 190 cm br. Bortslumpade! 240×350 **195.**

Världsberömd Lyxwilton Ett minder par. Så tusan lyx. Nytt. Aktuellt mönster. Orientmönster. 200×275 **490.**

Fantastiskt tillfälle! Schweizergardin 120 cm br. ljust småmönstrat tryckt på kulört botten. Kraftig kvalité. Pr m. **2.90**

Här angivna exempel avse varor vid realisationens början.

LANDETS STORA MATT- och GARDINFIRMA

Myrstedts Matthörna
HORNSGATAN 54 — KUNGSGATAN 5

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.